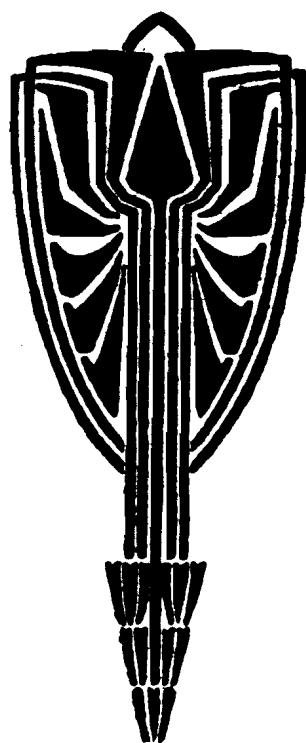

WIADOMOŚCI

AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

№ 4

KWIECIEŃ

1933 R.

WIADOMOŚCI AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

Nr. 4

Kwiecień

1933 r.

Warunki prenumeraty „Wiadomości Akcji Katolickiej Archidiecezji Wileńskiej“:

Rocznie 6.— Prenumeratę przesyłać należy pod adr.:
kwartalnie 1.50 Wilno, ulica Metropolitalna Nr. 1.

Konto P. K. O. Nr. 80.742.

SPIS RZECZY.

1. LIST PASTERSKI JEGO EKSCLENCJI KS. ARCYBISKUPA ROMUALDA JALBRZYKOWSKIEGO	1
2. PRZEZ KRZYŻ DO ZMARTWYCHWSTANIA	6
3. ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ	7
4. KATOLICKI ZWIĄZEK POLEK (Kobiet)	13
5. KATOLICKI ZWIĄZEK MĘŻCZYŃ	16
6. KRÓTKIE WSKAZÓWKI DLA GOSPODYŃ I GOSPODARZY	18
7. ZWIĄZEK MŁODZIEŻY POLSKIEJ	19

REDAKTOR: *KS. FRANCISZEK KAFARSKI.*

Adres Redakcji i Administracji: Wilno, ul. Metropolitalna Nr. 1. Telef. Nr. 7-83

Drukarnia Archidiecezjalna w Wilnie, Metropolitalna 1. Telef. 14-49.

WIADOMOŚCI

AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

Nr. 4

Kwiecień

1933 r.

LIST PASTERSKI

Jego Ekscelencji Ks. Arcybiskupa
Romualda Jałbrzykowskiego
Metropolity Wileńskiego

w sprawie Miłościwego Lata i Wielkiego Jubileuszu

z powodu 1900 rocznicy
od dokonania Odkupienia Rodzaju Ludzkiego.

Do Wielebnego Duchowieństwa

i ukochanych w Chrystusie Diecezjan

Pozdrowienie w Panu.

Jego Świątobliwość Pius XI Papież pismem „Quod nuper“ z dn. 13 stycznia r. b. ogłosił nadzwyczajne Lato Miłościwe oraz powszechny Wielki Jubileusz z powodu 1900 rocznicy od dokonania Odkupienia Rodzaju Ludzkiego. Pragnie Ojciec św., abyśmy starali się podnieść umysły nasze od spraw znikomych, doczesnych do wiecznych i abyśmy za wielką miłość Zbawiciela Pana ku nam rozpalili serca nasze wzmożoną miłością ku Niemu. Przypomina Ojciec św. ten przedziwny splot tajemnic i dobrodziejstw wielkiego dzieła Odkupienia, a mianowicie: Ustanowienie Najświętszej Eucharystji i kapłaństwa, mękę Jezusa Chrystusa i śmierć na krzyżu dla zbawienia ludzkiego, mianowanie N. Maryi P. Matką wszystkich ludzi, przedziwne Jezusa Chrystusa Zmartwychwstanie, ustanowienie prymatu nadanego św. Piotrowi i jego następcom, wreszcie Wniebowstąpienie i Zesłanie Ducha św. Zaleca też nam wszystkim, abyśmy się modlili i pokutowali za siebie i za drugich, abyśmy korzystali z łask sakramentalnych spowiedzi i Komunii św. nie tylko w czasie Wielkanocnym, ale jaknajczęściej w ciągu roku, abyśmy w Wielki Piątek z usilniejszą żarliwością rozważali Mękę Pańską, byśmy w miarę możliwości odbyli pielgrzymkę do stolicy chrześcijaństwa, do Rzymu, a nawet do świętych miejsc w Palestynie, aby wreszcie szczególniejszą czcią były otoczone te miejsca, gdzie się przechowują osobliwe

pamiętki Męki Pańskiej. W ten sposób obchodzone nadzwyczajne to Miłościwe Lato przyczyni się do przywrócenia pokoju do dusz jednostek, ożywi wiarę, wzmocni nadzieję wiecznego szczęścia, rozplómieni miłość ku P. Bogu, może też przynieść Kościołowi św. należytą wszędzie wolność, a narodom wszystkim zgodę i prawdziwą pomyślność.

Ten Jubileusz nadzwyczajny rozpoczyna się 2 kwietnia r. b. i trwać będzie do 2 kwietnia 1934 r.

Wszystkim wiernym obojga płci, którzy po odbyciu spowiedzi i przyjęciu Komunii św. nawiedzą trzykrotnie jużto w jednym dniu, jużto w różne dni w jakiegokolwiek kolejności Bazyliki: Lateraneńską, Watykańską św. Piotra, św. Pawła na drodze do Ostji i Maryi Większej na Eskwilinie i tam pomodlą się w intencji Ojca św. (po sześć Ojciec nasz, Zdrowaś Marya i Chwała Ojcu i t. d.). Jego Świątobliwość udziela odpustu zupełnego całej kary.

Odpustu tego można dostąpić tylekroć, ilekroć dopełni się przepisanych warunków.

Ukochani Diecezjanie! Niewątpliwie wszyscy byście pragnęli korzystać z łask tego nadzwyczajnego Miłościwego Lata, ale nie dla wszystkich to będzie dostępne w całej pełni, gdyż z jubileuszu tego można korzystać tylko w Rzymie, a na odbycie tak dalekiej i kosztownej podróży niewielu będzie mogło się zdobyć w obecnych czasach. Poza Rzymem mogą korzystać z łask jubileuszowych, pozostając we własnym kraju, tylko następujące osoby:

1. Wszystkie zakonnice klauzurowe i wszystkie te osoby, które z jakiegokolwiek słusznego powodu zamieszkują w klasztorze.

2. Wszystkie siostry zakonne składające śluby uroczyste czy proste, należące do jakiegokolwiek Zgromadzenia Zakonnego, oraz ich nowicjuszkę, probantkę i wychowanicę internistki.

3. Pobożne niewiasty i tercjarki mieszkające wspólnie za zgodą władzy kościelnej.

4. Dziewczynki i kobiety mieszkające w ochronkach lub przytułkach.

5. Anachoreci i pustelnicy, jak Kameduli, Trapiści, Kartuzi.

6. Wierni obojga płci pozostający w więzieniu, na wygnaniu lub w domach poprawczych.

7. Wszyscy chorzy i słabego zdrowia, nie mogący odbyć pielgrzymki do Rzymu, usługujący chorym w szpitalach, dozorca zatrudnieni w domach poprawczych, robotnicy z codziennej pracy zarobkowej żyjący i wreszcie starsi wiekiem obojga płci, którzy przekroczyli 70 rok życia.

Wymienione osoby mogą dostąpić łask jubileuszowych tylekroć, ilekroć spełnią zwykle przepisane warunki: spowiedź, Komunia św., modlitwa w intencji Ojca św..

Zamiast nawiedzeń bazylik Rzymskich w myśl upoważnienia Konstytucji Apostolskiej z dnia 30 stycznia r. b. wyznaczam pięciokrotne nawiedziny kościoła parafjalnego względnie własnego

z odmówieniem za każdym razem w intencji Ojca św. po 6 Ojcie Nasz, Zdrowaś i t. d.

W myśl też powyższej Konstytucji udzielam aprobowanym w naszej archidiecezji spowiednikom władzy rozgrzeszania od wypadków rezerwowanych Ordynarjuszowi.

Gdy nie wszyscy możemy bezpośrednio i w całej pełni korzystać z łask tego Jubileuszu nadzwyczajnego, wszyscy powinniśmy w nim uczestniczyć i możemy też korzystać pośrednio i przynajmniej częściowo, wszyscy powinniśmy dołożyć wszelkich starań, aby łącząc się myślą z życzeniami Ojca św., w roku tym jubileuszowym podnieść się duchowo, pogłębić w sobie życie duchowne i znajomość zasad wiary św.

Weźmy więc jaknajliczniej udział w myśl zachęty Ojca św. w nabożeństwie prześlągalnem „Godziny Świętej“, które się odbędzie przed wystawionym w monstrancji Najświętszym Sakramentem we wszystkich kościołach parafjalnych we czwartek 6 kwietnia, który przypuszczalnie jest rocznicą ustanowienia Najświętszego Sakramentu, w miastach i miasteczkach o godz. 18-ej, a kościołach wiejskich o godz. 17-ej.

Wielebni Księża Proboszczowie uprzedzą o tem parafjan 2. IV. r. b. w niedz. Męki Pańskiej.

Porządek tego nabożeństwa odbędzie się według u nas przyjętego wzoru nabożeństwa adoracyjnego z odpowiednią okolicznościową przemową kapłana.

Postarajmy się też jak najliczniej uczestniczyć w tym roku w nabożeństwie Wielki Piątek jako 1900 rocznicę Odkupienia ludzkiego, z usilniejszą żarliwością rozważając Mękę Pańską. Wielebni Księża Proboszczowie ułatwią to wiernym przez wygłoszenie odpowiednich nauk okolicznościowych. Wskazaną też ze wszechmiar jest rzeczą, abyśmy także z jak największą gorliwością obchodzili uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego, Wniebowstąpienia, Zesłania Ducha św., przystępując do Sakramentów świętych i w miarę sił i możliwości przykładając się czynnie do ich uświetnienia. To bezwzględnie podniesie nas duchowo, spotęguje miłość naszą ku Chrystusowi Panu.

Należy też starać się w tem Lecie Miłościwem o pogłębienie znajomości zasad religijnych.

Pragnę Ukochani w Chrystusie Diecezjanie, zwrócić waszą uwagę na doniosłe znaczenie prasy w życiu naszym obecnem na znaczenie dobrej książki, dobrej gazety.

Prasa jest jedną z największych potęg obecnego świata, najsilniej i najskuteczniej oddziaływa na ustrój duchowy społeczeństwa. Tak się zapytrywali już oddawna ludzie wielkiego umysłu. Napoleon nazwał prasę jednym z największych mocarstw, Alban Stole nazwał prasę polem bitwy, na którym się rozgrywają walki pomiędzy niebem i ziemią, a niedawno zmarły pisarz francuski Pierre L'Eremite nie zawahał się nazwać prasę wszechpotęgą świata. „Gdyby mi wypadło oddać mój krzyż biskupi, ozdoby kościoła i moje meble, aby utrzymać istnienie

czasopisma, uczyniłbym to chętnie“, mówił Pius X jeszcze jako kardynał i arcybiskup Wenecki. Charakterystyczna i słuszna ze wszechmiar ocena wartości czasopisma katolickiego.

Znaczenie prasy coraz więcej się wzmacnia i odbija się jaskrawo w nastrojach społecznych, w obyczajach i t. d. Gazeta staje się obecnie nie tylko przeglądem społecznym wydarzeń życia codziennego, ale jednocześnie urabia opinię publiczną, jest dyktatorem w świecie duchowym, radjostacją nadawczą, ale o tyle tylko dobrą i pożyteczną, o ile zasady tego czasopisma są dobre, wyraźne i chrześcijańskie. Tak oceniają prasę i dobrze to rozumieją rozmaici wrogowie Kościoła św., starają się nawet podstępnie wykorzystywać je do swych przewrotnych i niecznych zamiarów, starają się naukę Chrystusową zwalczać bronią prasy złej i bezbożnej, a trzeba im to przyznać, dążą do celu z wielką zaciekłością i nie żałują na to pracy ani pieniędzy.

Niestety społeczeństwo nasze katolickie jeszcze naogół nie docenia prasy, odnosi się do niej już to obojętnie, już to nawet może bezwiednie podtrzymuje złą, szkodliwą prasę i złe piśmiennictwo przez prenumeratę i wydawanie na nie pieniędzy.

Ukochani w Chrystusie Diecezjanie! nie możemy tego lekceważyć, na przyszłość tak być nie powinno, nie możemy być obojętni na szerzenie się złego, a tem bardziej nie możemy dopomagać do złego, to niedopuszczalne. Być katolikiem a kupować lub prenumerować pisma bezbożne, pornograficzne, antykatolickie, lub także książki, to sprawy wręcz sprzeczne ze sobą. Wroga nie powinniśmy dopuszczać do domu swego ani się z nim poufalić, boć słusznie stare przysłowie mówi: „kto z kim przestaje takim sam zostaje“. Bronimy się do upadłego, gdy kto nastaje na nasze życie, na nasze zdrowie lub wolność, a czyż możemy pozwolić, aby nas zabijano na duszy i zatrutowano jadem zepsucia moralnego i bezbożności? Powinniśmy natychmiast zerwać z wszelkim złem, przewrotnem i bezbożnym piśmiennictwem i jego zarazą. Postanówmy to uczynić teraz niezwłocznie, w tem nadzwyczajnem Lecie Miłościwem, w 1900 rocznicę dzieła Odkupienia na dowód wdzięczności naszej i wierności ku Chrystusowi Panu. Szczerze postanówmy popierać jaknajusilniej tylko piśmiennictwo dobre i jak najenergiczniej używać prasy w obronie ideałów naszych religijnych, w obronie zasad nauki Chrystusowej, w obronie dobra i prawdy. Prasę złą bezbożną można zwalczać skutecznie jedynie przez prasę dobrą, przejętą duchem i zasadami nauki Chrystusowej. Niechaj dobra prasa dla dobrej sprawy będzie artylerją naszą duchową, arsenałem obronnym i ogniskiem energicznej propagandy. Tak zalecają wielcy myśliciele Lacordaire, Dupanloup, L. Veuillot, Ojciec św. Pius XI. Słusznie i bez przesady powiedziano, że nie mniejszą ma wartość pod względem duchowym zorganizowanie i utrwalenie dobrego dziennika katolickiego niż zabudowanie wspaniałej świątyni lub klasztoru. Wiele się dokonywa obecnie na polu religijnem i w dziedzinie dobroczynności chrześcijańskiej — buduje

się świątynie zakłada się ochronki i przytułki, różne stowarzyszenia i organizacje religijne. Wszystko to dobre niewątpliwie, ale gdy zaniedbamy popieranie i rozszerzenie prasy katolickiej, wszystkiemu zagraża poważne niebezpieczeństwo: Kościoły opustoszeją, stowarzyszenia i organizacje będą rozwiązane, a instytucje dobroczynne przejdą pod inne obce i wrogie nam wpływy, bo nie będą miały obrony. Dlatego to Jego Świątobliwość Pius XI Papież tak usilnie zaleca, aby każdy świadom swego posłannictwa katolickiego był apostołem nie tylko w sprawach wydawnictwa dziennika, ale także w szerzeniu jego lektury, w szerzeniu prasy i piśmiennictwa dobrego! (Por. Przemówienie do kierownika włoskiej A. K. dn. 23.XII 1932 r.).

Przed 1900 laty płakał Chrystus Pan nad miastem Jeruzalem i nad pogrążonymi w zaślepieniu duchowem jego mieszkańcami, przepowiadał im smutny los: „Iż gdybyś i ty poznało i w ten dzień twój, co ku pokojowi twemu, a teraz kryto jest od oczów twoich. Albowiem przyjdzie na cię dzień i obtoczą cię nieprzyjaciele twój wałem i oblegą cię, ścisną cię zewsząd. I na ziemię cię obalą i syny twoje, którzy w tobie są, a nie zostawią w tobie kamienia na kamieniu, dlatego iż nie poznało czasu nawiedzenia twego“ (Łuk. 19. 41—44).

Wkrótce bo w 35 lat ta przepowiednia ziściła się w całej pełni.

To proroctwo smutne powinno być ostrzeżeniem dla naszego społeczeństwa katolickiego, które lekceważy wroga wewnętrznego, złą przewrotną i bezbożną prasę, wroga silnie uzbrojonego w przewrotność, bezczelność i kłamstwo, wroga silnego materialnie, bo otrzymującego zasiłki obfite od rozmaitych międzynarodówek, z którymi pozostaje w ścisłej łączni i według ich wskazówek działa.

A więc, dopóki nie zapóźno, poznajmy tego groźnego wroga, wystąpmy śmiało do wytrwałej i da Bóg skutecznej z nim walki. Na pamiątkę obecnego nadzwyczajnego Jubileuszu 1900 lecia Odkupienia i na dowód naszej miłości i wierności ku Chrystusowi postanówmy:

1. popierać jak najusilniej wszelkimi godziwymi sposobami piśmiennictwo szczerze katolickie,

2. zwalczać prasę złą przewrotną i bezbożną oraz pornograficzną czyli hołdującą rozpuście i wyuzdaniu zmysłowemu, nigdy takich pism nie kupować, ani prenumerować,

3. szerzyć w społeczeństwie uświadomienie o potrzebie dobrej katolickiej i o niebezpieczeństwie złej, bezbożnej, pornograficznej prasy,

4. śmiało występować w obronie Kościoła i wiary św.

Oby każda rodzina katolicka w naszej Archidiecezji Wileńskiej szczerze chciała i mogła się zdobyć w tym Roku Jubileuszowym na stałą prenumeratę choć jednego czasopisma katolickiego. Byłoby to z wielkim naszym pożytkiem religijnym i prawdziwie miły hołd Chrystusowi-Królowi.

Dla tem skuteczniejszego przeprowadzenia tej sprawy zarzą-

dzamy, aby we wszystkich parafjach naszej archidiecezji wileńskiej w tym roku w jedną z dowolnie obranych niedziel w porze wiosennej lub letniej był urządzony „Dzień Prasy Katolickiej“ z odpowiednimi odczytami, pogadankami i pokazami.

Dla zaznaczenia niezwyklej doniosłości tej sprawy udzielam **WW. Ks. Ks. Proboszczom** pozwolenia na Nabożeństwo w tym dniu z wystawieniem Najśw. Sakramentu.

Mam niezłomną w Bogu nadzieję, że myśl ta znajdzie chętny oddźwięk nie tylko wśród Duchowieństwa, ale też wśród ogółu ukochanych w Chrystusie Diecezjan i przy gorliwym współdziałaniu Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej oraz parafjalnych jego zarządów będzie doprowadzona do pomyślnego skutku i wyda obfity plon ku większej chwale Bożej i pożytkowi dusz naszych.

Wilno, w dn. Zwiastowania NMP.
25.III. 1933 r.

† *Romuald*
arcybiskup Wileński.

List pasterski wszystkie organizacje Akcji Katolickiej winny odczytać na zebraniach, omówić i w praktyce zastosować. Instrukcje szczegółowe będą podane w następnym Numerze „Wiadomości A. K. A. W.“.

Przez Krzyż do Zmartwychwstania!

Tysiąc dziewięćset lat mija w roku bieżącym, gdy na Golgocie stał się największy dramat, jaki sobie tylko można wyobrazić bogobójstwo przez naród wybrany, Boga-Człowieka, który przyszedł na świat, by zbawić ludzkość i za największą miłość ze swej strony ku człowiekowi otrzymać zapłatę największą nienawiścią ze strony człowieka.

Tysiąc dziewięćset lat mija od tej chwili, gdy Chrystus zawisł na krzyżu między niebem, a ziemią, jako rozjemca boży między grzechem a cnotą, między prawdą a fałszem drogowskaz.

Tysiąc dziewięćset lat mija od chwili, gdy Krzyż na Golgocie stał się przewodnikiem nowej kultury i cywilizacji, gdy świat ówczesny zapadał w chaos, przechodził kryzys, szamotał się w strasznej bezsile, pożerany własnymi wewnętrznymi sprzecznościami.

Tysiąc dziewięćset lat mija dziś od chwili, gdy poprzez godło Krzyża, poprzez śmierć Zbawiciela i Jego straszne męki nadeszło coś, co przechodzi siły ludzkich rozumowań, wyobraźni i nadziei, a co daje po smutku bezbrzeżnym, radość bez granic, pewność zwycięstwa, i dobra, i prawdy, i piękna, co tylko mocą Boga Prawdziwego stać się mogło — Zmartwychwstanie!

Tysiąc dziewięćset lat dzieli nas od tej chwili, gdy ludzkiej naturze, zgruntu dobrej, acz grzesznej i ku grzechowi skłonnej, narzucił Bóg jarzmo nie tylko przykazań, lecz przede wszystkim jarzmo łaski, która zmusza do walki o dobro przeciwko złemu, jest zarzewiem niepokoju w duszy ludzkiej grzesznej, jest ukonjeniem po trudach i w trudach żywota duszy wierzącej i w łasce będącej, jest zadatkami niebieskiej szczęśliwości, jest podstawą całej naszej dzisiejszej kultury i cywilizacji.

Zmartwychwstanie! ten cud boży, to najradośniejsze zdarzenie w świecie, jest największą, jaką tylko Bóg Sam mógł wymyślić, odpłatą za Krzyż i za to morze cierpień, za wszystkie cierpienia wszystkich ludzi, wszystkich krajów i wszystkich czasów. Za Krzyż - Zmartwychwstanie! Co za wspaniała zamiana!

Dziś ludzie zatracili sens cierpienia. Cierpienie stało się czemś niezrozumiałym w wyrodniejącej naszej kulturze i cywilizacji - trzeba cierpieniu przywrócić majestat boży, by bożą chwałą okryć się w zmartwychwstaniu. Jest to jedyna droga na ziemi ku niebu.

A gdy w tym roku zabiją nam dzwony na Zmartwychwstanie, niech zabrzmia przedtem w nas wszystkie struny uczuć i całe niech będzie napięcie nadziei, że oto mimo ułomności ludzkiej natury jest łaska boża, poprzez Krzyż ducha ludzkiego wiodąca wszystkich ludzi dobrej woli ku pełni Chrystusowego Zmartwychwstania w nas Prawdy, którą jest Chrystus.

**Nominacja P. Dr. Kazimierza Niżyńskiego Prezesem
Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej.**

Jego Ekszelencja Ksiądz Arcybiskup Romuald Jałbrzykowski, Metropolita Wileński, stosownie do punktu 6 Regulaminu Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie mianował pana D-ra Kazimierza Niżyńskiego, Dyrektora Banku Związku Spółek Zarobkowych w Wilnie, Prezesem Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie dekretem z dnia 4.III.1933 r. Nr. 11.844. P. Dr. Kazimierz Niżyński objął stanowisko prezesa już w dniu 6 marca roku bieżącego.

Dr. Kazimierz Niżyński

Dyrektor Banku Związku Spółek Zarobkowych w Wilnie.

II PREZES ARCHIDIECEZJALNEGO
INSTYTUTU AKCJI KATOLICKIEJ
W WILNIE.

RATUJMY BAZYLIKĘ NASZĄ!

Ratujmy Bazylikę Wileńską, Matkę kościołów naszych, przepiękny pomnik naszej kultury, drogą pamiątkę czasów minionych, zewnętrzny wyraz naszej wiary i ukochania przez nas Kościoła św.

Niech w dniu 2 kwietnia każdy z nas złoży choć najskromniejszą ofiarę, a bądźmy pewni, że ofiara z serca płynąca, wsparta żarliwą modlitwą, stokroć innych ofiar przymnoży i wspaniała Świątynia uratowaną będzie.

Obowiązkiem naszym nie tylko w dniu 2 kwietnia okazać ofiarność, lecz stale przyczyniać się do ofiarności, na ratowanie bowiem Bazyliki potrzebne są wielkie fundusze, które dziś mogą powstać z wielkiej ofiarności całego społeczeństwa. Dlatego wszystkie organizacje Akcji Katolickiej niech zajmą się tą sprawą, każda we własnym zakresie na terenie swojej parafii. I w tej sprawie trzeba okazać czyn katolicki!

„Wielki Tydzień w Kościele“. Powiedział ktoś słusznie, że „liturgia jest tęsknotą czasu dzisiejszego“. Stąd też rodzi się ogólne wołanie: „Wprowadźmy ludzi w liturgję, ułatwimy ludowi naszemu zrozumienie przepięknych modlitw Kościoła, by mógł modlić się razem z Kościołem“. Na tem tle budzi się w świecie wielki ruch liturgiczny. Ważnym przyczynkiem w szerzeniu zrozumienia liturgji jest piękna książeczka dla ludu katolickiego p. t. „Wielki Tydzień w Kościele“. Myślą przewodnią książeczki jest, by lud znalazł się w posiadaniu podręcznika, któryby mu ułatwił zrozumienie przepięknych modlitw i ceremonij wielkotygodniowych. Wierzący katolicy, mając w ręku książeczkę „Wielki Tydzień w Kościele“, niejako razem z kapłanem biorą czynnie udział w nabożeństwie wielkotygodniowym, wiedzą co się dzieje w czasie nabożeństwa, mogą czytać wszystkie modlitwy, śpiewy i obrzędy. By ułatwić rozszerzenie wśród ludu książeczki powyższej, obniża się wydatnie cenę, a mianowicie przy zamówieniu najmniej 10 egz. liczy się za egzemplarz 50 gr. Egzemplarz pojedynczy kosztuje 1 zł.

Zamówienia należy kierować na adres: Składnica Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie, Metropolitalna 1 lub Sekretarjat Katolickich Stowarzyszeń Robotniczych w Krakowie, ul. Potockiego 11.

Książeczkę powyższą bardzo zalecamy do użytku wszystkich naszych organizacyj Akcji Katolickiej. Sprawę nabycia możliwie

największej ilości egzemplarzy należy omówić na najbliższym zebraniu Zarządu Parafjalnego Akcji Katolickiej.

Nowe wydawnictwo „Szkoła czynu“. Naczelny Instytut Akcji Katolickiej, rozumiejąc doniosłość akcji oświatowej i uświadamiającej oraz potrzebę praktycznych pomocy organizacyjnych dla stowarzyszeń katolickich — rozpoczął wydawanie popularnych i gotowych do wygłaszania wykładów i pogadanek z dziedziny Akcji Katolickiej pod nazwą:

„Szkoła Czynu“.

Wydawnictwo to odda wielkie usługi zarządom i członkom stowarzyszeń katolickich i przyczyni się niewątpliwie do większego uświadomienia oraz zrozumienia roli apostołskiej, jaka została powierzona katolikom świeckim w Akcji Katolickiej.

„Szkoła Czynu“ ze względu na możliwie nisko wykalkulowaną cenę dotrzeć może wszędzie, nawet do najuboższej wioski i do najbiedniejszego stowarzyszenia, oraz nadaje się do masowego rozdawania w czasie manifestacyj, wieców i zebrań katolickich.

Naczelny Instytut Akcji Katolickiej wydał już następujące cztery numery „Szkoły Czynu“:

- Nr. 1. „Łączmy siły parafji“.
- Nr. 2. „Zadania Akcji Katolickiej w parafji“.
- Nr. 3. „O ofenzywę katolicką“.
- Nr. 4. „Kobieta w Akcji Katolickiej“.

Cena sprzedaży tych wydawnictw wynosi za egzemplarz 10 groszy, a przy zakupie conajmniej 100 egz. — 7 groszy za egzemplarz.

Wszystkie Zarządy Parafjalne A. K. oraz Zarządy wszystkich organizacyj A. K. prosimy o propagandę „Szkoły Czynu“ na swoich zebraniach, oraz o rozpowszechnianie jej wśród wszystkich parafjan na swoim terenie.

O dalszą walkę z pornografią! Przypominamy Zarządom Parafjalnym A. K., że do najbliższego, święta Chrystusa-Króla, które wypada 29 października r. b., obowiązuje hasło: „Walka z bezwstydem i pornografią w druku i obrazach“! Hasło to należy wszędzie wprowadzać w czyn. Dlatego Zarządy Parafjalne Akcji Katolickiej powinny na wszystkich swoich zebraniach sprawę powyższą omawiać nie tylko teoretycznie, lecz także zastanowić się nad praktycznymi sposobami walki z tą wielką klęską życia dzisiejszego.

Ogólne wytyczne podaliśmy w m-cu wrześniu i październiku r. ub. w „Wiadomościach A. K. A. W.“. Jest rzeczą niemożliwą, byśmy wskazali na poszczególne bolączki w parafji odnośnie tej sprawy, bo każda parafja ma swoje potrzeby i warunki — jest to już obowiązek Zarządu Parafjalnego Akcji Katolickiej.

Możemy wskazać na nowe wydawnictwo w tej tak ważnej akcji, które doskonale może nam odświeżyć zasady i podstawy walki. Jest nią 15 stronicowy referat ks. D-ra Józefa Buraczew-

skiego p. t. „Odczyt o zwalczaniu pornografji“. Cena 10 gr. Poza-tem możemy służyć każdej organizacji Akcji Katolickiej nowym szkicem referatu „Walka z bezwstydem i pornografją“ z wykazem źródeł, wskazujących na zdrową katolicką literaturę i artykuły, które omawiają tą sprawę.

Po powyższe wydawnictwa należy zwracać się do Składnicy Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie, ul. Metropolitalna 1.

Tematy do omówienia na zebraniach organizacji Akcji Katolickiej. W związku z koniecznością prowadzenia dalszej akcji i walki z bezwstydem i pornografją, polecamy Zarządom Parafjalnym Akcji Katolickiej, by te dopilnowały przeprowadzenia we wszystkich organizacjach swojej parafji omówienia na zebraniach następujących tematów: 1) na m-c kwiecień: „O ubiorach kobiecych“, 2) na m-c maj: „Sport“, 3) na m-c czerwiec: „Powszechne przykazanie czystości“. Szkice referatów 4 lub 6 stronicowe można zamówić w Składnicy Arch. Instytutu A. K. w Wilnie, Metropolitalna 1, w cenie po 15 groszy. Pieniądze za te szkice można nadesłać w znaczkach pocztowych dla uniknięcia kosztów przesyłki. Prosimy z zamówieniami nie zwlekać.

Uroczystość ku czci Królowej Jadwigi. Po całej Polsce idzie głos, wołający o beatyfikację i kanonizację wielkiej Królowej naszej, dzięki której stał się Chrzest Litwy i nowy wspaniały okres dziejów naszego państwa, jako przedmurza chrześcijaństwa. W Krakowie i Warszawie odbyły się wielkie uroczystości z tej okazji. Wilno nie może być zdale, gdyż jest jednym z najbardziej zainteresowanych miast, które tyle Królowej Jadwidze zawdzięcza. Dlatego też i w Wilnie odbędą się uroczystości ku czci Królowej w dniu 30 kwietnia r. b. Czynione są starania, by uroczystości te wypadły najokazalej i dlatego **Radjo Wileńskie ma nadać zarówno uroczyste nabożeństwo z Ostrej Bramy, jako też uroczystą Akademię z Teatru na Pohulance o godz. 13.**

Zwracamy uwagę wszystkim organizacjom A. K., by w miarę możliwości wyzyskały radjo na swoich zebraniach.

Kursy i Zjazdy Prezesów Zarządów Parafjalnych A. K. W m-cu marcu odbyły się kursy i zjazdy dla Prezesów Zarządów Par. A. K. 5 i 6 marca w Lidzie; 21 marca w Łuczaju z terenu dekanatu nadwilejskiego oraz 26 i 27 marca w Wilnie. Bardzo pożądane są dekanalne zjazdy i kursy, dlatego też czekamy stamtąd inicjatywy i propozycji, a ze swej strony zapewniamy na kurs taki i zjazd prelegenta.

Wycieczki i pielgrzymki do Rzymu na Anno Santo (Rok Święty), do Lourdes (Lurd) i Ziemi Świętej. W poprzednim numerze „Wiadomości A. K. A. W.“ podaliśmy wzmianki o organizowaniu wycieczek z okazji Miłościwego Lata do miejsc Świętych. Obecnie chcemy zaznaczyć, że pielgrzymki i wycieczki

organizowane przez „Orbis“ Lubelski są połączone z Akcją Katolicką Lubelską, a to w celu uzyskania największej liczby paszportów ulgowych.

Od Redakcji. Zapowiedzieliśmy w numerze marcowym „Wiadomości A. K. A. W.“, że w numerze kwietniowym podamy: 1) Wytyczne dla dalszej pracy Prezesów Zarządów Par. A. K. i 2) Instrukcje w sprawie 1900 rocznicy odkupienia rodzaju ludzkiego. Z przyczyn od nas nie zależnych podamy to w następnym majowym n-rze „Wiadomości A. K. A. W.“.

KATOLICKI ZWIĄZEK POLEK (Kobiet)

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

Nowe KSP. powstało w ubiegłym miesiącu w Wielkiej Brzostowicy (pow. Grodzieński).

Rozwiązane zostały decyzją Zarządu KZP. Arch. Wileńskiej z powodu nienadesłania sprawozdania rocznego i niedawania absolutnie żadnego znaku życia następujące Katolickie Stowarzyszenia Polek: Hermaniszki i Werenowo (pow. Lidzki), Kalwarja i Rzesza (pow. Wil.-Trocki), Miory (pow. Braśławski), Konstantynów (pow. Dziśnieński) i Przewałka (pow. Grodzieński).

Wyżej wymienione KSP. zostały skreślone z rejestru Związku i władz administracyjnych, a w razie zamiaru powołania ich na nowo do życia należy na nowo zastosować się do wszystkich wymaganych przez Związek i przez Starostwo formalności.

INSTRUKCJE ZWIĄZKU.

I. DZIAŁ OGÓLNO-ORGANIZACYJNY.

Zjazd Delegowanych. W myśl statutu Związek zwołuje tegoroczny Zjazd Delegatek wszystkich KSP. Archidiecezji Wileńskiej na dzień **21 maja b. r.** z następującym planem: niedziela dnia 21 maja — obrady delegatek; poniedziałek dn. 22 maja — kurs dla delegatek i gości; wtorek dn. 23 maja — wspólna pielgrzymka do Kalwarji.

Na Zjazd Delegowanych obowiązane są przybyć *przedstawicielki każdego KSP. w liczbie 1 na 50 członków czynnych* — będą one miały prawo głosu podczas obrad.

Zwracamy się jednak tą drogą do PW.PW. xx. Proboszczów o łaskawe zachęcenie członków KSP., a także osoby nie należące jeszcze do Stowarzyszenia do wzięcia udziału w Zjeździe Delegatek w charakterze gości, głównie chodzi nam jednak o jak najliczniejszy udział w Kursie, na którym będą omawiane sprawy, dotyczące naszej pracy w KSP.

W tej sprawie otrzymują Zarządy KSP. specjalne pisma wraz z blankietami zgłoszeń delegatek na Zjazd, szczegółowy zaś program Zjazdu Delegatek, oraz Kursu ogłosimy w numerze majowym „Wiadomości“.

Obecnie jednak już zwracamy się do wszystkich Zarządów z apelem, by swego obowiązku wysłania na Zjazd delegatek nie zaniedbały, a również, by już teraz nadsyłały konkretne wnioski, dotyczące pracy w KSP., które chciałyby, by były umieszczone w programie obrad Zjazdu.

Zniżki kolejowe dla delegatek będą zapewnione.

Zebrania Zarządu w kwietniu należy poświęcić omawianiu Zjazdu Delegowanych. W pierwszym rzędzie należy zająć się wyborem delegatek. Prosimy bardzo wybierać jako delegatki osoby najlepiej zaznajomione z ideologią i pracą miejscowego KSP., by z korzyścią dla całokształtu prac mogła wziąć udział w obradach, najlepiej byłoby, by mogła przyjechać Prezeska, lub kto inny z Zarządu.

Bardzo szczegółowo należy się zastanowić nad dotychczasowym stanem prac w KSP. i nad niedociągnięciami w poszczególnych działach, by można było zgłosić odpowiednie wnioski na Zjazd, w celu powzięcia potrzebnej uchwały.

Należy też omówić sprawę Zjazdu Delegatek na zebraniu plenarnem w celu zaznajomienia członków KSP. ze znaczeniem i potrzebą zjazdów w życiu organizacji.

Obowiązki Zarządu. W kwietniu należy przestać do Związku sprawozdanie i składkę członkowską za I kwartał, oraz uregulować prenumeratę za „Wiadomości“ i „Zjednoczenie“.

Pisma organizacyjne. Zwracamy uwagę Zarządów KSP. na obowiązek prenumerowania pism organizacyjnych, którymi są „Wiadomości Akcji Katolickiej Archidiecezji Wileńskiej“ i „Zjednoczenie“. Oba te pisma musi prenumerować każdy Zarząd, gdyż znajdzie tam cały materiał i praktyczne instrukcje co do pracy w KSP. Pieniądze na prenumeratę muszą się znaleźć, niedopuszczalną jest rzeczą zwracanie pism, tłumacząc się tem, że są niepotrzebne. Zarząd musi nauczyć się z nich korzystać i musi je prenumerować bez tego praca z miejsca nie ruszy.

Korespondencja ze „Zjednoczeniem“. Dla nawiązania ścisłej łączności między Zjednoczeniem a KSP. za pośrednictwem naszego pisma organizacyjnego „Zjednoczenie“ proszone są Zarządy Stowarzyszeń o nadsyłanie do Redakcji wiadomości i sprawozdań ze swej pracy czy to ogólnej, czy też specjalnej, jak kursy, uroczystości itp. Skróty tych sprawozdań będą zamieszczone w specjalnej rubryce „Zjednoczenia“.

Otwarty też został dział korespondencji, w którym będą dawane odpowiedzi na wszelkie zapytania kierowane do Redakcji. Przy nadsyłaniu korespondencji należy list wyraźnie podpisać, zaznaczyć nazwę i miejscowość stowarzyszenia, oraz związku, do którego należy. Podając do wiadomości tę wzmiankę, zachęcamy bardzo Zarządy do nawiązania łączności ze Zjednoczeniem przez korespondencję i przesyłania wszelkich materiałów dotyczących pracy w KSP. pod adresem: Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22 IV p., „Zjednoczenie“.

II. PRACA RELIGIJNO - IDEOWA.

Wielki Tydzień. Zwracamy uwagę KSP. na nabożeństwa Wielkotygodniowe, zachęcając do licznego brania w nich udziału i zaznajomienia się z liturgją czy to przez chwilki religijne na każdym zebraniu plenarnem, czy też specjalną pogadankę, do której materiał znajdują KSP. w numerze 3-im „Zjednoczenia“ za miesiąc marzec b. r. str. 40-44.

Maj. W końcu kwietnia już należy poczynić przygotowania do zorganizowania nabożeństw majowych po wsiach wyszukać lokal i odpowiednio go udekorować.

III. PRACA KULTURALNO-OŚWIATOWA.

Królowa Jadwiga. W dniu 30 kwietnia b. r. odbędzie się w Wilnie uroczysta Akademia ku czci Królowej Jadwigi. Ze względu na bliską łączność Królowej z Wilnem i Ziemią Wileńską należy zorganizować cały szereg uroczystości, któreby przyczyniły się do rozpowszechnienia jej czci.

Zwracamy się z gorącym apelem do naszych KSP. o danie inicjatywy do zorganizowania w każdej parafii obchodu ku czci Królowej Jadwigi.

O materiały potrzebne do zorganizowania obchodu można się zwracać do Składnicy Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Kat.

Pogadanki. Zwracamy uwagę Zarządów KSP., iż w każdym numerze „Zjednoczenia“ można znaleźć dużo materiału do pogadek organizacyjnych, religijnych lub też ogólnych, a nawet już opracowane referaty, które można wykorzystywać na zebraniach plenarnych - w braku prelegentów można nawet odczytywać poszczególne artykuły ze „Zjednoczenia“ i omawiać je czy to na zebraniach zarządu czy też plenarnych.

Oddziały niech na swoich zebraniach zajmą się też czytaniem i omawianiem naszego pisma organizacyjnego „Zjednoczenie“ - propagujemy je wszędzie wśród kobiet, zgłaszajmy swoje potrzeby do Redakcji, która bardzo chętnie je uwzględni.

Czytanie. Ze względu na krótkie już wieczory trudno organizować czytania izbowe w dnie powszednie, nie zanedbujemy jednak tego zwyczajn i czytamy dalej w święta lub dni przedświąteczne, prenumerujemy pisma, zdobywajmy wiedzę, nie żałujmy pieniędzy na gazetę i dobrą książkę.

Wielkanoc. Korzystając ze Świąt Wielkanocnych zachęcajmy bardzo wszystkie KSP. do urządzenia zebrania towarzyskiego, połączonego ze skromną herbatką. Wpłynie to bardzo dobrze na życie się członków stowarzyszenia i na wzajemne ich zapoznanie się. Dobrzeby było urządzić taką herbatkę wspólnie ze Stowarzyszeniem Młodzieży Polskiej żeńskiej dla wytworzenia bliższej łączności między temi dwoma organizacjami, które powinny ściśle ze sobą współpracować.

IV. PRACA SPOŁECZNO-CHARYTATYWNA.

Wielkanoc ubogich. W każdej parafji znajdzie się pewna ilość rodzin, lub pojedynczych osób, które ze względu na swoje ubóstwo nie będą mogły zrobić żadnych przygotowań świątecznych. Pośpiesziny im z pomocą, niech Święto Zmartwychwstania obudzi w naszych sercach głęboką miłość bliźniego, niech nas nauczy ofiarności i współczucia. Zorganizujmy w parafji zbiórkę na „święcone“ dla najbiedniejszych, niech każdy da co może. A może zrobimy takie „święcone ubogich“ w naszym Ognisku?

V. PRACA GOSPODARCZO-ROLNICZA.

Porządki gospodarcze. Wiosna idzie — niech każda gospodyni zakrzętnie się koło swego gospodarstwa — czas okurzyć i uprzątnąć i wybielić izbę, — a i na podwórko warto wyrzucić i uporządkować je, żeby nie było tam błota i śmieci.

Konkursy rolnicze. W dalszym ciągu do konkursów rolniczych zgłosiły się następujące KSP.:

do konkursu uprawy ogródków warzywnych: KSP. Rudziszki 1 zespół, 6 ucz.; KSP. Landwarów 1 zespół, 5 ucz.

do uprawy marchwi pastewnej: KSP. Rudziszki 1 zesp., 9 ucz.

do uprawy buraków pastewnych: KSP. Rudziszki 1 zespół, 6 ucz.; KSP. Duniłowicze, oddział w Prześledze 1 zespół, 7 ucz.

do uprawy ogródków kwiatowych: KSP. w Landwarowie — 1 zespół, 7 ucz.

do uprawy lnu: KSP. w Wielkich Ejsymontach 1 zesp., 6 ucz.

do hodowli prosiąt: KSP. Rudziszki 1 zespół, 3 ucz.; KSP. Landwarów 1 zespół, 9 ucz.

Wszelkie instrukcje w sprawach konkursowych otrzymują zainteresowane KSP. od powiatowych instruktorów Akcji Katolickiej, a gdzie ich niema — bezpośrednio ze Związku.

Instrukcje gospodarcze. Zwracamy uwagę KSP., że w „Wiadomościach“ są stale umieszczane praktyczne wskazówki gospodarcze dla kobiet i mężczyzn. Należy je szukać po instrukcjach Katolickiego Związku Mężczyzn, odczytywać je na zebraniach plenarnych i w miarę możliwości starać się je w praktyce stosować.

III

KATOLICKI ZWIĄZEK MĘŻCZYZN.

III

I. PRACA RELIGIJNO-IDEOWA.

Wielkanoc. — Okres wielkanocny należy wyzyskać dla pogłębienia znajomości zasad wiary. Jest to jeden z najpiękniejszych okresów roku kościelnego. Wszystkie Katolickie Stowarzyszenia Mężczyzn winny były odbyć rekolekcje i Spowiedź św. Wielkanocną wspólną. Jeżeli tego nie zrobiły — niech starają się to skutecznie jaknajprędzej. Poza to do Świąt Wielkanocnych należy przygotować się przez nabożeństwa Wielko-Tygodniowe,

zwłaszcza w tym roku — rocznicę 1900 śmierci Chrystusa na Krzyżu. Służy tu do pomocy książeczka „Wielki Tydzień“, o której piszemy w dziale Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej. Obok tego należy szczegółowo omówić po odczytaniu na zebraniu List Jego Świątobliwości Ojca Św. Piusa XI o ogłoszeniu Miłościwego Lata i Jubileuszu, oraz List Pastorski Jego Ekscelencji Ks. Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego (patrz początek „Wiadomości A. K. A. W.“).

Wskazaniem jest także, by podczas Świąt Wielkanocnych odbyły się zebrania, jeśli to możliwe, ze wspólnym dzieleniem się skromnym święconem.

II. PRACA GOSPODARCZO-ROLNICZA.

Spółdzielczość na usługach rzemiołst. — Pisaliśmy w lutym w numerze „Wiadomości“, że zadaniem spółdzielczości jest łączyć drobne warsztaty, by usamodzielniały się, rosły i rozwijały — a potężniejąc stawały się zaczątkiem naprawdę polskiego niezależnego i zdrowego przemysłu i handlu.

W wykonaniu tego zadania zastosowanie spółdzielczości w rzemiośle może dać chyba najlepsze rezultaty.

Jeśli bowiem przyglądamy się naszym rzemieślnikom — to stwierdzić musimy, że znaczna większość ich jest w dużej mierze ograniczona w swojej samodzielności — zależąc często od dostawcy surowca jakim jest skórnik, handlarz żelaza czy bławatnik i t. d.

A jeżeli zapoznalibyśmy się trochę bliżej ze stosunkami, jakie panują wśród np. rzemiosła chałupniczego, to przekonalibyśmy się o rozmiarach wyzysku uprawianego na słabych materialnie rzemieślnikach, przez tych „łaskawych“ dostawców pracy i towaru do wykonania, wszystko zaś dzięki temu, że tamtych nie stać na samodzielne prowadzenie warsztatów. Dzieje się to i dlatego, że rzemieślnik nasz nie jest na tyle zorganizowany i niezależny materialnie aby mógł postawić swoje warunki godziwego wynagrodzenia.

Przeżywany obecnie kryzys całkowicie potwierdza to cośmy wyżej powiedzieli o dużym braku samodzielności polskiego rzemieślnika.

Jeśli chodzi o praktyczne formy organizacji rzemieślników w spółdzielczości — to spotykamy następujące formy spółdzielni:

a) **Kredytowe** — których zadaniem jest przyjść z pomocą posiłkową odpowiednim kredytem (pożyczką) potrzebną na zakup surowca. Pomoc tego rodzaju spełni wówczas swoje zadanie jeśli ten kredyt istotnie zużyty zostanie w tym a nie innym (jak to się zdarza) celu.

b) **Zakupu surowców** — mąki dla piekarzy, kafla dla zdunów, szkła dla szklarzy, skóry dla szewców i rymarzy i t. d. Zadaniem ich jest przy pomocy własnych hurtowni unikać zbytnich kosztów pośrednika, który zarówno uzależnia rzemieślnika jak też utrudnia naszemu konkutowaniu z innymi — jednak nie zatracą samodzielności rzemieślniczej.

Powodzenie tych spółdzielni zależy od tego czy członkowie takiej spółdzielni okażą na tyle zrozumienia co do potrzeby istnienia takiej placówki i pozwolą jej poparciem swoim i zakupami rozwijać się.

c) **Magazynowe** - których zadaniem jest ułatwić rzemieślnikowi zbyt jego towarów w sklepach do tego celu zorganizowanych. Tu zadanie jest trudniejsze, bo jedni członkowie (biedniejsi) woleliby, żeby spółdzielnia od nich kupowała; inni zaś (zamożniejsi) wytwarzając towar droższy oddają go na komia.

Prowadzenie tego przedsiębiorstwa jest trudniejsze, bo wymaga dostosowania się do rynku, ten typ nie zatraci samodzielności rzemieślnika.

d) **Narzędziowe** - których zadaniem jest dostarczenie narzędzi (warsztatu), miejsca - np. piekarnie, slusarnie, masarnie i t. d. swoim członkom.

Przy tej formie rzemieślnik wprawdzie traci samodzielność swoją, lecz mogąc wspólnymi siłami zdobyć warsztat pracy w dużej mierze przyczynia się do utrzymania i wzrostu dobrobytu wśród rzemieślników.

e) **Wytwórcze** - które przyjęły zasady fabrykacji przemysłowej i posługują się tak wspólnym kapitałem jak i narzędziami. Ta forma jest najrzadziej spotykana, bo najbardziej pozbawia samodzielności rzemieślnika.

Mając na uwadze to co wyżej podano zrozumiemy łatwo, że prawie w każdej sytuacji istnieje możliwość organizowania się rzemieślników dla własnej samopomocy. C. d. n.

Krótkie wskazówki dla gospodyń i gospodarzy.

I. **Zajęcia w sadzie.** - Wycinać gałęzie suche; przeredzać korony usuwając gałęzie krzyżujące się i „wilki“ — pędy nieowocujące, a szkodliwe dla zdrowia drzewa. Skrobać pnie z odstającej kory, pod którą zimują szkodniki drzew; czyścić konary z mchu i bielić drzewa rzadkiem mlekiem wapiennym. Pozbierać gnile owoce, które są rozsadnikiem wielu chorób. Po zejściu śniegu i obeschnięciu gruntu, ziemię zajętą pod sadem i zaoraną na jesieni — pobronować i obmyślić czem ją obsiejemy w tym roku. Zbóż kłosowych wysiewać pod sad nie zaleca się. Dobrze jest wykorzystać glebę w sadzie na ogród warzywny. Odmładzać i przeszczepiać drzewa starsze. Odmładzamy drzewa zbyt stare, przeszczepiamy drzewa, wydające owoce niezdatne do użytku. Zdejmnować słomiane opaski i palić.

II. **Zajęcia w ogrodzie warzywnym.** — Przygotować rozsadniki, o ile nie było to wykonane na jesieni; przekopać zagrabić i wysiewać nasiona na rozsadę: kapusty, brukwi, majeranku, cebuli siedmiolatki - na szczypior. W końcu miesiąca wysiewać na zagonki: groch, buraki, marchew (o ile klimat pozwoli wcześniej wysiać), pietruszkę, sałatę, rzodkiew, rzodkiewkę, upatrzeć miejsce gdzie wysiejemy fasolę, kukurydzę i zostawić miejsce do wysadzenia rozsady.

III. **Zajęcia w ogródku kwiatowym.** Oczyszczyć ogródek z kamieni i wszelkich zanieczyszczeń. Wznosić zarzysy grządek i ścieżek, grządki spółleńić i wysiać rezedę, groszek pachnący, astry, maciejkę; zaopatrzyć się w rozsadę lewkonji, lwiej paszczy,

goździków i t. p. Byliny — rośliny kwiatowe wieloletnie, oczyścić z suchych łodyg i chwastów, ziemię nieco wspanić, niektóre przesadzić. Krzewy kwiatowe oczyścić z suchych gałęzi, zasilić kompostem, o ile nie wykonano tego na wiosnę. Ponaprawiać ławeczki, stoliki, altanki obsadzić powojem barwnie kwitnącym lub innym pnączem. Oczyścić i powapniać zbiorniki na wodę do podlewania roślin.

IV. **Zajęcie w polu.** — Żyto zrzedniałe po zimie nieco posaletrować (Nitrofos 100 kd. na 1 ha.). Jak tylko nieco przeschnie, zmianę jarzynową pobronować, aby ziemia nagrzała się szybciej.

Łąki zasilać popiołem lub sztucznymi nawozami potasowymi (sylnin). Oczyścić rowy odpływowe z naniesionej ziemi podczas jesieni i wiosny; naprawić mostki na drogach polnych. Porobić dreny zakryte, o ile zachodzi potrzeba.

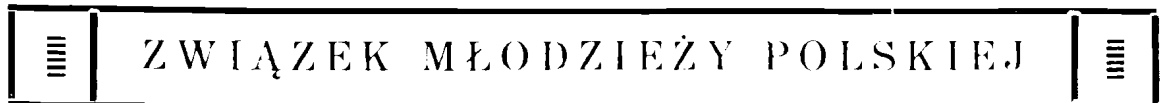
Siać groch i niektóre jare, o ile warunki klimatyczne na to pozwolą.

V. **Zajęcia w chlewni, stajni i oborze.** — Przewietrzyć chlewnię, wydezynfekować kwasem karbolowym i wybielić ściany i przegródki wapienne. Otoczyć opieką dochówek; wypuszczać w dzień ciepłe na świeże powietrze, dbać szczególnie w tym okresie o czystość naczyń, w których zadajemy karmę nierogaciznie, gdyż wiosną budzą się do życia rozmaite choroby zakaźne.

Obory i stajnie wybielić, przewietrzać często, nawóz wyrównać, nadeptać, żeby się nie przepalał, przez co traci na swojej wartości. Po wywiezieniu w pole, od razu przyorać. Drób karmić lepiej, żeby się nie objadał rozmaitego rodzaju robakami, które często są powodem chorób. Niosący się drób karmić śrutem kukurydzianym (rozdrobione ziarna kukurydzy), a będzie więcej jaj na Wielkanoc.

VI. **Zajęcia koło zagrody.** Naprawić dachy budynków, płoty, wyrównać podwórze, zgrabić zanieczyszczenia, powstałe podczas zimy, a były niewidoczne pod śniegiem. Wybielić ściany budynków o ile zachodzi tego potrzeba. Z każdego zakątka zagrody ma wyglądać czystość i piękno na powitanie wiosny.

C. d. n.

Z żałobnej karty.

Dnia 27. II. r. b. zmarła ś. p. **ADELA PAWŁOWICZÓWNA**, druchna z S. M. P. Łuczaj, gdzie pracowała dla Chrystusa i Polski od roku 1926.

W dniu pogrzebu, 28. II. wzięły udział wszystkie zastępy S. M. P. męskie i żeńskie ze sztandarami.

Panie, świeć nad Jej piękną duszą!

I. DZIAŁ ORGANIZACYJNY.

Nowozarejestrowane S. M. P. W m. lutym b. r. do wielkiej rodziny Zw. M. P. na ziemi Wileńskiej przybyły jeszcze następujące: SMP. M. i Ż. w Rohotnie, SMP. M. w Porzeczu, SMP. M. i Ż. w Zawodnym Lesie, SMP. M. i Ż. w Bobrowce, SMP. M. w Spasie i SMP. M. w Wołczkach.

Zjazdy Delegowanych. W następnym miesiącu już się odbędą doroczne Zjazdy Delegowanych wszystkich SMP. Związku Wileńskiego. Należy już teraz wybrać delegowanego(ną), przygotować potrzebną gotówkę i odpowiednie zaświadczenie, i w terminie najpóźniej do dnia 1 maja wysłać do Związku zgłoszenie, blankiety którego każde SMP. otrzyma do wypełnienia. Na Zjazd każde SMP. na każdych 50 członków (SMP. liczące 51 czł. wysyła już 2 delegowanych) wysyła 1 delegowanego na koszt SMP. Może na Zjazd do Wilna przybyć i więcej niż jeden druh(na), lecz prawo głosu będzie miał tylko delegowany i tylko on ma prawo do zwrotu kosztów podróży od swego SMP.

W drodze powrotnej każdy uczestnik Zjazdu otrzyma zniżkę kolejową w wysokości 50% normalnego biletu w każdej klasie. Każde SMP. za swego delegowanego(ną) ma wpłacić 1 zł. jako składkę zjazdową, za którą delegowany otrzyma nocleg, zniżkę kolejową i legitymację, uprawniającą do brania udziału w obradach i uroczajeniach. Utrzymanie każdy uczestnik musi mieć z sobą na cały czas. Obrady trwać będą 1 dzień. Poniżej podajemy program Zjazdu Delegowanych SMP. Męskich i Żeńskich w myśl § 12 Statutu Związku Mł. Pol.

Porządek obrad Zjazdu Delegowanych SMP. Żeńskich w dn. 7-go maja, SMP. Męskich w dn. 14-go maja:

1. Zagajenie - zagaja p. prezes Rady Związkowej pułk. Piasecki Władysław.
2. Stwierdzenie obecnych.
3. Referat „Chcemy Boga oglądać“ dla SMP. Żeńskich referuje P. J. Roszkowska Dyr. Zw. K. Kobiet, dla SMP. Męskich P. K. Jędrychowski, delegat ZMP. na woj. Białostockie.
4. Sprawozdanie Zarządu z działalności Związku za rok sprawozdawczy 1932 — referuje Sekr. Generalny ZMP. Ks. Bolesław Maciejowski.
5. Sprawozdanie finansowe za rok 1932 — referuje Ks. Dyr. Bolesław Maciejowski.
6. Sprawozdanie Rady Związkowej i jej Komisji Rewizyjnej za rok 1931 — referuje pułk. Władysław Piasecki, Prezes Rady.
7. Dyskusja nad sprawozdaniami oraz uchwała w sprawie sprawozdań.
8. Budżet ZMP. na rok 1933-34 referuje p. H. Chmielewski, delegat Związku na woj. Nowogródzkie.
9. Program pracy Związku na rok 1933 — referuje p. Kazimierz Jędrychowski.
10. Wybory członków Rady Związkowej.

11. Wniosek Zarządu Związku w sprawie składki związkowej wpłaconej przez SMP. na rzecz Związku — referuje ks. Dyr. Bolesław Maciejowski.

12. Wniosek Zarządu Związku w sprawie wychowania państwowego — referuje p. Henryk Chmielewski.

13. Wniosek Zarządu w sprawie pogłębienia wiedzy religijnej — referuje p. Kazimierz Jędrychowski.

14. Wniosek Zarządu Związku w sprawie pogłębienia pracy oświatowej — referuje p. H. Chmielewski.

15. Wniosek Zarządu Związku w sprawie napotykanych wciąż jeszcze przeszkód w pracy organizacyjnej SMP. — referuje p. Mgr. Bern. Rusiecki.

16. Wniosek Zarządu Związku w sprawie pracy w przysposobieniu rolniczem — referuje p. Leonard Dykowski — referent Zw. p. r.

17. Wniosek Zarządu Związku w sprawie p. w. i w. f. — referuje p. Mjr. Stanisław Pilczewski, Komendant ZMP.

18. Wniosek Zarządu Związku w sprawie wzięcia udziału w zlocie ogólno-Polskim w Piekarach Wielkich na Śląsku — referuje ks. Dyr. Bol. Maciejowski.

19. Uchwalenie rezolucji.

20. Komunikaty.

21. Zakończenie.

Msza św. w dniu Zjazdu dla uczestników o godzinie 9 rano otwarcie obrad o godz. 12. Zbiórka w lokalu Związku przy ul. Metropolitalnej 1 o g. 8 m. 30 i o g. 11 m. 30.

Każdy uczestnik Zjazdu otrzyma szczegółowy program w biurze Związku przy ul. Metropolitalnej 1, gdzie natychmiast po przybyciu do Wilna powinien się zameldować.

Jeszcze o nowem prawie o Stowarzyszeniach. Jak już pisaliśmy nowe prawo o stowarzyszeniach wymaga bardzo ścisłego prowadzenia księgowości. Zwracamy uwagę na „Spis członków“, który musi być prowadzony bardzo dokładnie i natychmiast odnotowywać w rubryce „uwagi“ datę wystąpienia. Na zebraniach plenarnych wszyscy członkowie muszą mieć ze sobą legitymacje—o ile jeszcze takowych brak należy sprowadzić ze Związku. Poleca się bardzo uważnie przeczytać i przestudjować odpowiedni artykuł w „Kierowniku“ za m. kwiecień N. 4/33.

Zarządy SMP. — uwaga „Kierownik“ potaniał. Uwzględniając trudności finansowe z jakimi obecnie SMP. walczą, oraz chcąc przyjść z pomocą wszystkim tym stowarzyszeniom, które spełniając obowiązek organizacyjny, abonują dla zarządu przynajmniej 2 egz. „Kierownika“, obniżyła „Ostoja“ przedpłatę kwartalną „Kierownika“ od 1-go kwietnia 1933 r. począwszy w następujący sposób:

Prenumerata kwartalna 1 egz. płatna z góry wynosi jak dotychczas zł. 3.

Każdy dalszy egz. kosztuje kwartalnie zł. 1.80.

Z tego wynika, że stowarzyszenia, które abonują 2 egz. „Kierownika“ płać na kwartał tylko zł. 4.80 zamiast zł. 6 jak dotychczas.

Abonament 3 egz. kosztuje na kwartał zamiast zł. 9 tylko zł. 6.60.

Abonament 4 egz. kosztuje na kwartał zamiast zł. 12 tylko zł. 8.40.

Przy abonamencie 4 egz. „Kierownika“ nie daje się jednak, jak dotychczas czyniono, piątego egz. za darmo.

Pojedynczy numer „Kierownika“ kosztuje nadal poza abonamentem zł. 1.20.

Tak znaczna zniżka pozwoli obecnie każdemu stowarzyszeniu spełnić obowiązek, który nakłada nań art. 2 ustawy (regulaminu) związkowej t. j. abonować dla zarządu przynajmniej 2 egz. „Kierownika“.

To też apelujemy do stowarzyszeń, by wszystkie bez wyjątku, abonowały „Kierownika“.

W przyszłym już miesiącu ZJAZDY DELEGOWANYCH Kto przyjeżdża?

Zlot SMP. w Plekarach Wielkich na Śląsku. Jak już pisaliśmy w „Wiadomościach“ w b. r. w miesiącach letnich prawdopodobnie w sierpniu odbędą się **Dwa Wielkie Ogólno-Polskie Zloty Młodzieży**, jeden SMP. Żeńskich, drugi SMP. Męskich. Już wszystkie Związki poczyniły starania, by jaknajliczniej młodzież z ich terenów mogła wziąć udział w tych zlotach na historycznej ziemi śląskiej. Związek Wileński widzi przed sobą ogromne piętrzące się trudności w postaci wysokich cen biletów kolejowych, jednak nie traci nadziei i wierzy mocno, że chociaż najdalej jest położony od miejsca Zlotu, to jednak nie będzie świecił pustkami. Bo oto już teraz wieść o zlocie ogólnopolskim zaelektryzowała wszystkie SMP. W nadsyłanych sprawozdaniach rocznych i budżetach na rok 1933 można znaleźć sumę przeznaczoną wyłącznie dla tych, co się wybierają na zlot. Jest to oznaką, że myśl wzięcia udziału w zlocie na terenie Związku się przyjęła—chodzi tylko aby nie był to tylko ogień słomiany, chodzi aby ta myśl w czyn została wprowadzona. Dziś możemy podać co Związek na własną rękę w dziedzinie otrzymania najdalej idących zniżek kolejowych uzyskał. W chwili obecnej przyznane zostały następujące zniżki od st. Wilno: przy ilości 50 do 200 — 50% w obie strony, to zn. cały koszt wycieczki z Wilna do Król. Huty przez Warszawę, Częstochowę i Katowice, a z powrotem przez Katowice, Kraków, Wieliczkę, Częstochowę i Warszawę z zatrzymaniem się i zwiedzeniem powyższych miast bez utrzy-

mania wyniesie **47 zł.**; gdyby liczba jadących była 200 — 260 to koszt przejazdu się zmniejszy do **38 zł.**, jeżeli zaś pojedzie każdorazowo ponad 260 osób to cała ta podróż nie wyniesie więcej jak **32 zł.**, licząc w tem koszty zwiedzania. Możliwym jest że Zjednoczenie Młodz. Pol. w Poznaniu uzyska bardziej dogodnie zniżki dla wszystkich, to wówczas koszt przejazdu jeszcze się zmniejszy. **Im więcej pojedzie — tem będzie taniej. Każde SMP. żeńskie — przynajmniej jedną druchną — każde SMP. męskie przynajmniej jednego druha na Złot do Piekar Wielkich na Śląsku.**

II. DZIAŁ KULTURALNO - OŚWIATOWY.

Kółka religijne. W szeregu licznych i wielkich uroczystości przypadających w bieżącym roku dochodzi niemniej wielka uroczystość narodowa, mająca na celu rozniecić w sercach naszych gorącą cześć ku Królowej Jadwidze, córce Króla Kazimierza, a żonie Jagiełły. Ponieważ Królowa ta zmarła w opinii jako święta, i ponieważ na nowo podjęto starania co do Jej kanonizacji, w tym celu Kółka religijne SMP. powinny inicjatywę urządzenia dnia ku czci Kr. Jadwidze wziąć w swe ręce i jaknajstaranniej przeprowadzić.

Zarządy Kółek Religijnych powinny się potroszczyć u urządzenie rekolekcyj W. i wspólnej spowiedzi i Kom. św. dla SMP., o ile takowa w Wielkim Poście jeszcze się nie odbyła.

Święto Druchen. W dniu 28 maja jako ostatnią niedzielę w m. maju SMP. Żeńskie w całej Polsce obchodzą swe doroczne święto. Musimy pamiętać, że dzień ten jest pokazem siły naszej jak duchowej tak i organizacyjnej. Dzień ten ma być obchodzony jaknajuroczyściej i jaknajweselej. Wspólna spowiedź i Komunja św., udział w uroczystem nabożeństwie, zebrania rodzicielskie, akademje, wesołe uroczainenia, wycieczki — oto mniej więcej jak należy dzień ten spędzić. Już teraz należy się zgłaszać po materiały na „**Święto Druchen**“ do Związku.

Kółka abstynenckie. Ustrój Kółka Abstynenckiego wzoruje się na ustroju samego Stowarzyszenia. Kółku przysługuje samorząd i prawo wyboru członków zarządu, od trafnego wyboru których zależy rozwój i powodzenie samego Kółka.

Najważniejszą tutaj osobą jest prezes Kółka, od niego też najwięcej się wymaga. Oprócz spokoju i umiejętności kierowania obradami musi on posiadać sympatję swych kolegów, a przytem musi być gorącym zwolennikiem ideałów abstynenckich, aby mógł pociągać do nich innych. Sekretarz i Skarbnik również powinni być gorącymi abstynentami.

Na pierwszym zebraniu konstytucyjnym po dokonaniu wyboru władza kierownicza i przewodnictwo kółka przechodzi w ręce prezesa, który też zajmuje miejsce prezydjalne, dziękuje za wybór i położone w nim zaufanie i przyrzeka dołożyć wszelkich starań do należytego wywiązania się ze swego zadania. Prezes kieruje obradami Kółka i reprezentuje je nazewnątrz.

Nad całą pracą kółka z ramienia Patronatu czuwa Doradca-asystent ideowy, który ma prawo być obecnym na zebraniach i zabiera głos doradczy. Jednakże w wypadku przekroczenia regulaminu ma głos stanowczy: może wtedy zawiesić uchwały członków i rozwiązać posiedzenie.

Posiedzenia zarządu, jak zebrania Kółka zwołuje prezes w porozumieniu z Doradcą, czyli opiekunem Kółka. Na zebraniach Kółka miesięcznych mogą być obecni i inni członkowie Stowarzyszenia, nienależący do Kółka, w charakterze gości w celu zaznajomienia się z zasadami i działalnością Kółka.

Takie zebrania o charakterze publicznym, z dobrze obmyślanym programem, stanowią najlepszy środek propagandy, to też zarząd Kółka powinien je urządzać jak najczęściej a w ostatecznym razie choć raz na rok.

A teraz kilka złotych myśli:

1. Czem więcej wypijasz „na zdrowie“, tem mniej zdrów jesteś.
2. Człowiek pijący nie myśli, człowiek myślący — nie pije.
3. Za młodu pijak — na starość żebrak.
4. Alkohol jest najlepszym pracodawcą dla lekarzy, sądów i Opieki Społecznej.

Kółko oświatowe. W dalszym ciągu prowadzić pracę „Ogniskową“, którą w tym miesiącu należy poświęcić poznaniu dzielnicy Śląskiej. Jako tematy do wieczorów dyskusyjnych lub pogadanek świątecznych mogą być następujące: „Jakie bogactwa mamy na Polskim Śląsku“ i „Zwyczaje i obyczaje ludu śląskiego“. Szczególnie dziś należy większą zwrócić uwagę na tę odwiecznie polską ziemię, gdyż tam prowadzić będą szlaki ze wszech stron Polski dla druhów i druchen, udających się na ogólnopolskie Złoty...

Sekcje teatralne rozpocząć mają przygotowania do urzędzenia wieczornicy w dniu Święta Druchen w dn. 28 maja br.

Stowarzyszenia rozpoczynające pracę postarają się wykonać program, podany w „Wiadomościach“ w lutym i marcu. Można przystąpić do zorganizowania sekcji teatralnej. W tym celu zwołać zebranie członków, pragnących grać, postarać się, aby ktoś z Patronatu, względnie ze starszego społeczeństwa wygłosił parę pogadanek o teatrze, wymowie, charakterystyce. Wybrać przewodniczącego sekcji i ustalić program pracy, t. zn. wybrać sztuczki do grania, określić termin wystawienia i terminy prób.

**Ogólnopolski Złot wszystkich S. M. P. w tym roku
na Śląsku.**

Czy pamiętasz o tem ?

III. DZIAŁ PRZYSPOSOBIENIA ROLNICZEGO.

Część sprawozdawcza.

I. **Dodatkowe zespoły.** — W miesiącu marcu dodatkowo nadeszły zgłoszenia do konkursów rolniczych na rok bież. 1933 następujące S. M. P.:

a) pow. **ŚWIĘCIAŃSKI.**

1) **S. M. P. w Kluszczanach** — do uprawy kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“ — zespół 1, uczestników 6.

2) **S. M. P. w Święcianach** — do pielęgnacji drzew owocowych — zespół 2, ucz. 8.

b) pow. **DZIŚNIENSKI.**

1) **S. M. P. w Zadorożu** — do uprawy kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“ — zespół 1, ucz. 8; do uprawy ziemniaków — zespół 1, uczestników 9.

2) **S. M. P. w Szarkowszczyźnie** — do uprawy kapusty — zespół 1, uczestników 7.

c) pow. **WILEJSKI.**

1) **S. M. P. w Niestaniszkach** — do ogródków warzywnych — zespół 1, ucz. 10.

d) pow. **SOKÓLSKI.**

1) **S. M. P. w Różanymstoku** — do uprawy kukurydzy — zespół 1, uczestników 9.

e) pow. **WOŁKOWYSKI.**

1) **S. M. P. w Werekach** — do uprawy buraków pastewnych — zespół 1, ucz. 6.

f) pow. **WILEŃSKO-TROCKI.**

1) **S. M. P. w Białej-Wacie** — do uprawy buraków pastewnych — zespół 2, 13 ucz.; do ogródków warzywnych — zespół 1, ucz. 6.

2) **S. M. P. Rudniki** — do uprawy kapusty doszło — ucz. 2, i do uprawy buraków pastewnych — ucz. 2.

3) **S. M. P. w Niemenczynie** — zastęp w Wygodzie — do uprawy łąk — zespół 1, ucz. 6.

g) pow. **LIDZKI.**

1) **S. M. P. w Sobotnikach** — do uprawy kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“ — zespół 1, ucz. 6, i do uprawy buraków pastewnych — zespół 1, ucz. 7.

h) pow. **POSTAWSKI.**

1) **S. M. P. w Mosarzu** — do wychowu prosiąt — zespół 2, ucz. 15; do uprawy wikliny — zespół 1, ucz. 7.

2) **S. M. P. w Postawach** — do uprawy kapusty — zespół 1, uczestników 10.

3) **S. M. P. w Łuczaju** — do wychowu prosiąt — zespół 1, ucz. 6.

- 4) **S.M.P. w Swidnie** - do uprawy kukurydzy — zesp. 1, ucz. 8.
- 5) **S.M.P. w Wesoluście** - do uprawy kukurydzy — zesp. 1, ucz. 9; do uprawy marchwi pastewnej — zesp. 1, ucz. 7.
- 6) **S.M.P. w Siergiewszczyźnie** - do wychowu prosiąt - zesp. 1, uczestników 11.
- 7) **S.M.P. w Przesiedze** - do uprawy kukurydzy — zesp. 1, ucz. 8; do wychowu prosiąt — zesp. 1, ucz. 11.
- 8) **S.M.P. w Hruzdowie** — do wychowu prosiąt — zesp. 1, ucz. 7.
- 9) **S.M.P. w Drozdowszczyźnie** - do wychowu prosiąt - zesp. 1, uczestników 9.

II. **Nabywajcie broszurki p. r.;** W uzupełnieniu informacji podanych na str. 24 „Wiadomości“ A. K. za miesiąc marzec r.b. w sprawie posiadanej przez Związek Mł. Pol. literatury z dziedziny przysposobienia rolniczego niniejszem podaje się do wiadomości, że składnica Związku posiada broszurki do nabycia dotyczące: uprawy kapusty, ziemniaków, buraków pastewnych, ogródków warzywnych, ogródków kwiatowych, wychowu prosiąt, królików, kur i do uprawy łąk.

Cena broszurek do wszystkich wymienionych tematów po 35 groszy za każdą.

Część Instrukcyjna.

Prowadzić pracę przygotowawczą najenergiczniej! — Jesteśmy w przededniu rozpoczęcia pracy w konkursach przysposobienia rolniczego w zgłoszonych zespołach konkursowych, a w związku z tem, wzrasta troska o należyte wszechstronne przygotowanie się do rozpoczęcia pracy, jak również jest obawa, czy zostały stworzone w S.M.P. w okresie zimowym — podstawy do należytego wykonania zadania w konkursach rolniczych?

Związek Młodz. Pol. niejednokrotnie zaznaczał że źródłem wszelkiej informacji dotyczących sprawy organizacyjnej w pierwszym rzędzie w konkursach rolniczych dla S. M. P. są „Wiadomości A. K.“ za miesiąc marzec r. b. na stronie 24, Związek w szczególniejszy sposób zalecał, by S.M.P. z całą sumiennością skontrolowały wykonaną w tej dziedzinie pracę i stwierdziły: co zostało zaniedbane, co należy niezwłocznie wykonać, by móc o czasie i dobrze rozpocząć pracę w konkursach rolniczych.

Jednakże, Związek Mł. Polskiej, ma całkiem uzasadnione obawy, że zalecenia Związku nie zostały należycie zrozumiane i wykonane. Mniemanie swe w tym względzie Związek Mł. Pol. opiera na następujących spostrzeżeniach, a mianowicie:

- 1) z nadesłanych sprawozdań z działalności i pracy S. M. P. za czas ubiegły nie wynika, by na zebraniach zarządów i plenarnych zebraniach, w należyty sposób były poruszane, omawiane i rozpatrywane sprawy, dotyczące przysposobienia rolniczego;
- 2) przy każdorazowym odwiedzaniu S. M. P. i uczestniczeniu w plenarnem zebraniu stowarzyszeń daje się zauważyć brak na porządku dziennym zebrań plenarnych spraw dotyczących przysposobienia rolniczego;

3) wbrew kategorycznemu zarządzeniu Związku Młodzieży Polskiej w „Wiadomościach A. K.” za miesiąc luty rb. str. 35-36 o nadesłaniu do Związku powiadomienia przez te S. M. P., które przystąpiły do konkursów kukurydzianych, czy posiadają Stowarzyszenia nasiona kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej” z plonów roku ubiegłego do siewu wiosennego na półkach konkursowych, czy też nasiona kukurydzy ma nadesłać Związek Mł. Polskiej — jednakże takie informacje nie wszystkie S. M. P. nadesłały do Związku.

Wyżej wymienione usterki wynikające nie z braku możliwości ich usunięcia, lecz z braku zrozumienia potrzeby załatwienia w swoim czasie tych drobnych spraw, jako rzeczy podstawowych, na których oparta jest cała praca w przysposobieniu rolniczem — te, powiadam, usterki powodują ustawicznie obawy Związku Polskiej Młodzieży o wynik pracy w przysposobieniu rolniczem w S. M. P.

Jeżeli chodzi o możliwości wykonania przez S. M. P. pracy w przysposobieniu rolniczem samodzielnie to — co do tego — Związek Mł. Polskiej jest przekonany, że czteroletnia praca w przysposobieniu rolniczem młodzieży stworzyła dostateczne podstawy do wiedzy fachowej, do praktycznego wykonania pracy. Czyliże, jest to, co nazywamy „**móc**”. Byle było w nas to, co nazywamy „**chcieć**”; byle było chęci, mocne postanowienie doprowadzenia pracy do końca w zgłoszonych zespołach S. M. P. do konkursów przysposobienia rolniczego. Dziś w przededniu rozpoczęcia pracy praktycznej w przysposobieniu rolniczem, każda Drużyna i każdy Druh, każda przodowniczka i przodownik zespołu konkursowego — wreszcie każde S. M. P. niech z całą sumiennością zastanowią się, sprawdzą, czy wszystko zostało wykonane — co jest niezbędne do wykonania zadania w konkursach rolniczych, a do czego Związek Mł. Pol. ustawicznie nawoływał.

Ponieważ podstawową rzeczą w konkursach rolniczych jest uczestniczka i uczestnik zespołu konkursowego, więc od nich też należy zacząć.

Uczyńmy tedy, niejako, generalny przegląd dokonanych prac przygotowawczych w akcji przysposobienia rolniczego w zgłoszonych zespołach konkursowych na rok bieżący 1933. Uczyńmy to od rzeczy podstawowych, o których wyżej wspominałem, a mianowicie: od uczestniczki i uczestnika, od Drużyny i Druha zgłoszonych do konkursów rolniczych. A przystępując do takiej kontroli, należy mieć na względzie, że gdy Związek Młodzieży Polskiej, lub też Patronat i Zarząd S. M. P. będą mieli zrozumienie konieczności doprowadzenia zgłoszonych zespołów do końca pracy w konkursach rolniczych, to z tego już będzie pożytek. Tembardziej jeżeli każda Drużyna i każdy Druh zgłoszeni do konkursu sumiennie wykonają to, co do nich należy, to znaczy wykonają pracę w konkursach rolniczych w tym temacie, do którego zgłosili się, to rzecz pewna, praca ta będzie z łatwością i z całą pewnością dobrze wykonana.

Stąd już prosta droga, która prowadzi do ugruntowania póki jeszcze czas podstaw pracy w przysposobieniu rolniczym, co winno wyrazić się:

1) w dokonaniu szczegółowego apelu sprawdzenia obecności uczestników każdego bez wyjątku zespołu konkursowego, zgłoszonego do pracy w konkursach rolniczych na rok bież. 1933. Apel, czyli sprawdzenie obecności winno polegać na tem, aby przodowniczka i przodownik każdego zespołu konkursowego mieli całkowitą pewność, że uczestniczki i uczestnicy zespołu trwają niezachwianie w postanowieniu doprowadzenia do końca pracy w konkursach rolniczych w zespole.

2) Zarządy S.M.P. winny ustawicznie czuwać nad całością pracy w przysposobieniu rolniczym w Stowarzyszeniu. Do obowiązku Zarządu należy:

a) sprawdzenie stopnia wytrwania w postanowieniu doprowadzenia pracy do końca uczestników zespołów konkursowych;

b) sprawdzenie stopnia wytrwania przodowniczek i przodowników zespołów konkursowych.

3) należy zwrócić szczególniejszą uwagę na fachowe przygotowanie zespołów konkursowych do pracy.

Związek Mł. Pol. przy tem zwraca uwagę na nienormalne zjawisko polegające na tem, że często daje się zauważyć w Stowarzyszeniu brak tematów do poruszenia i omawiania na zebraniach zarządów i zebraniach plenarnych. Jednocześnie zaś zaniebują się tak ważne, tak palące sprawy, jak praca samokształceniowa w przysposobieniu rolniczym w Stowarzyszeniu. Czytanie literatury rolniczej a przed tem zdobywanie tej literatury. Referaty, dyskusje. Zapraszanie ludzi fachowych dla wygłoszenia odczytów, referatów, przeprowadzenia wykładów z dziedziny przysposobienia rolniczego wogóle a w odniesieniu do obranego tematu konkursowego w szczególności. Oto praca!

4) w dalszem tworzeniu podstaw do pracy w konkursach rolniczych, najwyższy jest czas zorganizować Komitet Konkursowy, gdzie on nie jest jeszcze zorganizowany.

Związek Mł. Pol. przy tem przypomina, że tam, gdzie niema możliwości zorganizowania Komitetu Konkursowego na dużą skalę, to znaczy złożonego z kilku lub kilkunastu osób, stwórzmy Komitet Konkursowy w stowarzyszeniu do którego wejdzie chociażby jedna osoba. Gdyby wreszcie zabrakło człowieka z pozastowarzyszenia; stwórzmy komitet konkursowy z młodzieży stowarzyszonej; na wzór organizowanych sekcji w stowarzyszeniu. A w tym wypadku żadne Stowarzyszenie nie może powiedzieć, że brak jest odpowiedniej chętnej Młodzieży Stowarzyszonej do Komitetu Konkursowego, bowiem w pierwszym rzędzie cały Zarząd Stowarzyszenia winien urzędowo należeć do komitetu.

Gdy w sposób powyższy, każde S.M.P. sumiennie, poważnie z punktu widzenia organizacyjnego potraktuje sprawy dotyczące przysposobienia rolniczego w każdym szczególe, wtenczas stworzy się podstawa tej pracy, wtenczas będzie na drodze do tego ideału

do którego dążymy, mianowicie: *do stworzenia podstaw do prowadzenia pracy w przysposobieniu rolniczym samodzielnie.*

Osiągnąwszy potrzebny poziom moralny i umysłowy (fachowy), mianowicie to, co Związek Młodzieży Polskiej wyraża słowem „chcieć“, pozostanie druga część zadania, mianowicie: „móc“.

Porządnie przygotujcie się fachowo! — W tej części zadania należy uwzględnić:

1) przygotowanie fachowe uczestników zesp. konkursowych.

W tem należy przyjąć za zasadę, że przede wszystkim należy dążyć, by przygotowanie fachowe Młodzieży Stowarzyszonej do rozpoczęcia pracy w konkursach rolniczych było dokonane troską i staraniem samego Stowarzyszenia w myśl zasad, padanych wyżej w p. 3. Jednakże, gdy Zarządy Stowarzyszeń własnym staraniem i według posiadanych możliwości nie potrafią należycie przygotować młodzież fachowo do rozpoczęcia pracy w konkursach rolniczych w obranych tematach, w tym wypadku należało i należy niezwłocznie odwoływać się do instruktora powiatowego do spraw S.M.P. i do Związku Mł. Pol.

2) Zaopatrzenie zespołów konkursowych w materiały konkursowe.

W „Wiadomościach A. K.“ za miesiąc luty rb. Związek Mł. Polskiej wyraźnie stawia kwestję, by każde S.M.P. wysłało do powiatowego instruktora S.M.P. zapotrzebowanie na materiały konkursowe.

Czy każde S.M.P. wykonało to polecenie i zapotrzebowanie na materiały konkursowe wysłało?

Czy to S.M.P., które tego nie wykonało będzie tłumaczyć się, że nie miało czasu lub możliwości tego uczynić?

Znowuż stwierdzamy, że małą jest stroską i łatwą do urzeczywistnienia jest dla każdego S.M.P. zaopatrzyć swoje tylko zespoły w materiały konkursowe; czy to osobiście w porozumieniu się z powiatowym instruktorem S.M.P., czy też z powiatową komisją P. R. względnie za pośrednictwem instruktora S.M.P. lub też powiatowej komisji P.R., lecz bardzo trudną jest rzeczą zaopatrzenie w materiały konkursowe przez Związek Mł. Polskiej ogromnej liczby, sięgającej do siedmiuset zespołów konkursowych S. M. P.

3) Sprawa przygotowania pól konkursowych do wiosennego siewu.

Rzeczą wielkiej wagi jest przystąpienie do pielęgnacji powieździałym — gleby na pólku konkursowym w czasie wiosennym. Przypominamy zasadę: „kto rano wstaje temu Pan Bóg daje“. A na egzaminach na wystawach konkursowych było ustawicznie podkreślane, że po zejściu śniegu na wiosnę, skoro tylko ziemia obeschnie, należy pólko zbronować, by zniszczyć skorupę, jaka zwykle pokrywa glebę po zimie z chwilą jej wysychania. Przez bronowanie zapobiegamy wyparowywaniu (wyparowywaniu się) wilgoci z ziemi, której prawie zawsze jest

w czasie wiosennym za mało i udostępniamy przenikanie promieni słonecznych (ciepła) do gleby.

Wilgoć i ciepło w glebie powodują życie i rozwój bakteryj, które ze swej strony przerabiają w glebę wszelkie rzeczy organiczne (podlegające gniciu) na próchnicę, niezbędną do życia roślin.

To co do pól konkursowych przygotowanych z jesieni.

Znacznie więcej ma troski uczestniczka lub uczestnik konkursu rolniczego, który prac jesiennych nie wykonał na pólku konkursowym.

W tym wypadku, należy uprawić pólka konkursowe tak wcześnie na wiosnę, jak tylko czas i warunki na to pozwolą, to znaczy, że gdyby, powiedzmy, w końcu marca była możliwość wyjść w pole z pługiem (dla dokonania orki) należy na nie nie zważając, wywieźć na pólko konkursowe nawóz i zaorać, możliwie z pogłębiaczem według ogólnych zasad, z tem, że zaorane pólko na wiosnę winno być natychmiast zabronowane.

4) dopilnować, by każdy uczestnik zespołu konkursowego sporządził tabliczkę na pólko konkursowe.

Już w roku ubiegłym w wielu S.M.P. dało się zauważyć pocieszające w tym względzie zjawisko, mianowicie: wszyscy uczestnicy zespołów konkursowych pewnych S.M.P. mieli jednostajnie i ładnie wykonane tabliczki konkursowe. Lecz były i takie wypadki, gdzie każdy uczestnik danego zespołu konkursowego posiadał inaczej sporządzoną tabliczkę, wreszcie były wypadki, że tabliczek konkursowych wcale nie było.

W tym wypadku znowuż nikt nie udowodni tego, że nie sporządził tabliczki konkursowej z tego powodu, że nie miał i nie mógł zdobyć kawałeczek deski i nie miał tyle czasu, aby na małym kawałeczku deski napisać słów parę.

Potrzeba trochę zrozumienia, odrobinę dobrych chęci, a znajdzie się czas i materiał: kawałeczek deski, kołek i para gwoździ.

Rozmiar tabliczki konkursowej można z powodzeniem wzorować na rozmiarze jednej strony „Wiadomości A. K.” Będzie to dostateczny rozmiar i ładny format. Nadpis na każdej tabliczce winien być jednostajny, to znaczy: u góry nazwa S.M.P. następnie imię i nazwisko uczestnika zespołu konkursowego i wreszcie wymienienie tematu konkursowego. Co będzie wyglądać, powiedzmy, jako przykład:

„S. M. P. w Kalwarji.
Bronisława Żukowska
ogródek warzywny“.

Taki winien być porządek i układ napisu.

5) dopilnować by praca w konkursach rolniczych została rozpoczęta o czasie.

Nie wolno zwlekać, nie wolno późnić się z wysianiem nasion, z wysadzaniem flansów na pólka konkursowe. Pamiętajmy

mądrej zasadzie dla rolników: „siej w błoto, będzie złoto“. Należy rozumieć to w tym znaczeniu, że im wcześniej zostanie dokonany siew, tem lepszy, obfitszy będzie plon.

6) siew na pólkach konkursowych należy wykonać ściśle według tych zasad, jak to zostało podane na kursie przedkursowym.

Dla tego też niech każda uczestniczka zespołu konkursowego przypomina zasady podane na kursie i niejednokrotnie podawane w innych okolicznościach, wskazane w broszurkach i innej literaturze konkursowej i t. p. W tym celu należy czytać, uczyć się.

Ten, kto nie posiadał, nie zdobył dostatecznej wiedzy fachowej dotychczas, niech to uczyni zaraz w okresie Wielkiego Postu, kiedy mniej jest rozproszony, roztargniony umysł. Przystąpić do pracy praktycznej na pólkach konkursowych należy z całym przygotowaniem się pod względem niezłomnego postanowienia doprowadzenia pracy w konkursach rolniczych do końca i z należytem przygotowaniem się, by tę pracę dobrze wykonać.

II. Uregulować sprawy w konkursie kukurydzianym.

W konkursach kukurydzianych pamiętać należy:

1) wybrać odpowiednie miejsce na pólko konkursowe do uprawy kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“, ściśle w myśl wskazówek zawartych w literaturze Zjednoczenia Mł. Pol. i w instrukcji Związku Mł. Pol.

Gdyby które S.M.P. nie posiadało krótkiej lecz przejrzystej instrukcji o uprawie kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“ opracowanej do użytku S. M. P. przez Referat p. r. Związku, niech natychmiast nadeśle zapotrzebowanie na wymienioną instrukcję do Związku.

2) zaopatrzyć się o czasie i w dobre nasiona w myśl zasad podanych na str. 25 „Wiadomości A. K.“ za miesiąc marzec 1933 r.

Te S. M. P., które już mają i odpowiednie nasiona kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“ do siewu wiosennego w roku bież., niech natychmiast powiadomią o tem Związek Mł. Pol. Natomiast te S. M. P., które nasion nie posiadają i zapotrzebowania na nasiona do Związku nie wysłały, niech to natychmiast uczynią.

3) wysiać kukurydżę „Wczesną Bydgoską“ na pólku konkursowym nie później 15 maja (między 10 a 15 maja).

4) gdyby które S.M.P. uprawiało kukurydżę, „Wczesną Bydgoską“ i w większych rozmiarach, i na większym obszarze, niżeli czynimy to w konkursach kukurydzianych, należy podać informacje o tem do Zw. Mł. Pol.

PLAN PRACY NA M-C MAJ 1933 R.

I. DZIAŁ OGÓLNO-ORGANIZACYJNY.

1. Dwa zebrania zarządu i tyleż plenarnych.
2. Wybrać delegowaną na Zjazd do Wilna w dn. 7 maja; delegowanego — w dn. 14 maja.
3. Regulować zadłużenia.
4. Zbierać fundusz na zlot do Piekar Wielkich na Śląsku.

II. DZIAŁ KULTURALNO-OŚWIATOWY.

1. S. M. P. Żeńskie obchodzą „Święto Druchen“ w dniu 28 maja.
2. Staraniem S. M. P. w poszczególnych wioskach i miasteczkach urządzone muszą być ołtarze dla odprawiania nabożeństw majowych.
3. Brać czynny udział w nabożeństwach majowych.
4. Na zebraniach plenarnych wygłosić pogadanki: 1) Jakie obowiązki ma każdy dobry katolik wobec parafji i 2) Jakie są obowiązki obywatelskie wobec Państwa.
5. Zwrócić uwagę na artykuł „Kierownik potaniał“.

III. DZIAŁ PRZYSPOSOBIENIA ROLNICZEGO.

1. Wysiać nawozy sztuczne przed siewem na półkach konkursowych (sól potasową względnie popiół drzewny i superfosfat).
2. Zakończyć zasiewy na półkach konkursowych.
3. Gromadzić nawozy sztuczne do zastosowania pod rośliny na półkach konkursowych pogłównie (gnojówka, saletra).
4. Dokonać siewu kukurydzy „Wczesnej Bydgoskiej“ i wysadzić na półka konkursowe flance pomidorów między 10 a 15 maja.
5. Ustawić odpowiednio tabliczki konkursowe.
6. Uporządkować dzienniczki konkursowe.
7. Zaopatrzyć biblioteczki stowarzyszeniowe w niezbędną literaturę konkursową (patrz wykaz wydawnictw dotyczących P. R., wykazanych na ostatniej stronie dzienniczka konkursowego).
8. Zakładać kupy kompostowe.
9. Komitety Konkursowe w Stowarzyszeniach Mł. Pol. zapoczątkują względnie w dalszym ciągu będą gromadzić fundusz na P. R. w Stowarzyszeniach.
10. Przodowniczki i przodownicy dokonują pierwszej lustracji pól konkursowych i zlustrują stan pracy konkursowej każdej uczestniczki i uczestnika.
11. Przodowniczki i przodownicy przeprowadzą odprawę uczestników konkursowych, na których ustalą stan wytrwania w pracy do końca.
12. Uregulować należność za otrzymane materiały konkursowe.

Uwadze S. M. P.!

Ilu i kto z was jedzie na
ZJAZD DELEGOWANYCH

S. M. P. Zeńskiej

w dniu 7 maja 1933 roku

S. M. P. Męskiej

w dniu 14 maja 1933 r.?

Dnia 2 marca 1933 roku został otwarty

w Wilnie, przy ul. Wielkiej № 47

pod firmą

T. Maćkowiak i T. Romańczuk
SKLEP SUKIENNO-BŁAWATNY

zaopatrzone obficie w doborowy asortyment artykułów
wełnianych, bawełnianych i jedwabnych,
oraz w specjalne materiały kościelne.

Gruntowna znajomość tej gałęzi handlu i doświadczenie,
nabyte długoletnią praktyką, pozwolą nam poprowadzić
przedsiębiorstwo należycie, a możliwie niskie ceny — dadzą
możność zdobycia jak najszerzej klienteli.

Popierajcie handel chrześcijański!

U W A G A K. S. P.!

**II ZJAZD
DELEGOWANYCH**

**Katolickiego Związku Polek
ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ**

odbędzie się w Wilnie w dniach
21, 22 i 23 maja 1933 roku

każde K. S. P. przysyła delegatkę!